

ERDÉSZETI

és

GAZDÁSZATI LAPOK

az Országos Erdészeti-Egyesület

K Ö Z L Ö N Y E.

Szerkeszti és kiadja

SPORZON PÁL,

a budai kir. műegyetemnél a mező- és erdei gazdászat r. ny. tanára

Főmunkatárs

DIVALD ADOLF.

Laptulajdonos

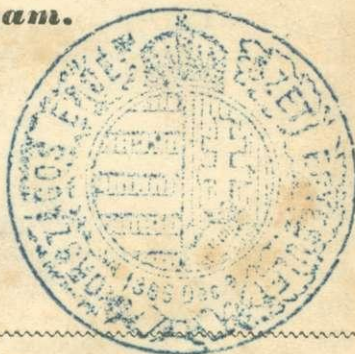
WAGNER KÁROLY.

Hatodik évfolyam.

ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET
KÖNYVTÁRA. XII. FÜZET.

ÁK. 697 tételsz.
Csop. V szám.

PEST, 1867.

Nyomatott Kocsi Sándor által (Érkövy, Galgóczy és Kocsi nyomdájában).
Haltér és aldunaszor sarkán 9. sz.

Az „Erdészeti- és Gazdászati-lapok“ 1867. évi folyamának

t a r t a l m a:

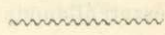
	Lap
Lapunk és az ügynek, melyet szolgálunk érdekében	1
Még néhány szó az erdészeti törvényjavaslat ügyében	4
Mező- és erdőgazdasági viszonyok az osztrák birodalomban, különösb tekintet- tel Magyar- és Erdélyországra	14, 71
A tölgyshágok nevelése és kiültetése	19
A gabona sorvetéshez	23
Némely erdei termékek kelendőségének és jövedelmezőségének emeléséről a magán-erdőbirtokokban	27
Á Rambouillet-birka	29
Adatok a tölgyhánt-erdőből	31
Megfelelő hőmérsék gazdasági épületek számára	32
Mikép lehet a szénát gazdaságosan és jó sikerrel takarmányozni	33
A juhok gyapjurágása ellen	34
A hizó sertést jó étvágy mellett megtartani	34
Az Országos Erdészeti-Egyesület közleményei	35, 249, 289, 345
Keszthelyi országos gazdasági tanintézet	51
Az erdei áruk 1865-ki forgalma Ausztriában	56
Javulásunknak legelső feltétele	57
A gubacs vetélytársa — a tölgykéreg	61
Árvamegye erdőségei	79, 112, 175, 223
A francia merino, párhuzamban a német- és magyarországi merinóval	86
Előnyös-e az állam és nagyobb erdőbirtokosok részéről a deszkagyártás?	90
A hónap és egyéb téli takaróknak hatása a növényekre	93
Azon változásokról, melyet a fa az usztatás által szenved	96
A pusztulófélben levő állatfajok Kárpátainkban	98
Valami a burgonyáról	101
Lóhermagot hüvelyében elvetni	103
A takarmány befolyása a disznóhús minőségére	103
Pályázat	108
Értelmiség, alapos szakképzettség kell nekünk mindenk előtt	109
A tharandi gazdasági és erdészeti akademiával összekapcsolt vegytani mű- helyben tett vegyvizsgálatok, talajtani és növényélettani észleletek	120

	Lap
A sarj és középérdők javításáról s a cserkéregtermés fokozásáról	128
Hideghéthy Antal emlékirata	133
A vetésről	135, 170
Magyarország méregfája	142
Néhány szó a len és kendertermesztésről Magyarországon	144
A bogsák számtani elmélete	146
A buzaliszt minősége különféle országokban	148
Lombfaerdőnek átváltoztatása fenyves állabbá	149
Főtt borsó tehének és sertések számára	151
A pajorok pusztítása elleni óvszer	151
Egy új faóriás	153
A burgonya aszása	153
A párisi világtárlat	154
Promemóriák, földmivelésünk közgazdasági érdekében	157, 205
A vigályításról	163
A sarolás és némely más ápolási munkálat a vetéseknél	186
Szaporítsuk az elegyes állabokat	189
A mezőgazdaság az idei párisi világtárlásnál	194
Egy új gyufahuzal-gyalugép	199
Makk mint takarmány	200
Hazai erdészetünk képviselve a párisi világtárlaton	201
Néhány szó a tiszta, valamint az elegyes szálerdők előállításáról	211
Közlemények éghajlati viszonyaink köréből	217
A kovasav és a búza megdülése	233
A tölgyeknek télen át csiraképesen való eltartásáról	237
Néhány szó a mesterséges haltenyésztés jelentőségéről	239
A teryő tiszafa (Taxus baccata) tenyésztéséről	241
A jó gyapjasságnak előjelei a bárányoknál	243
Tejelési kísérletek	245
Kukoricza termesztés Éjszak-Németországban	245
A házi macskának kártékonytsága a szabadban	245
A növények táplálkozása	253, 313, 379
Erdőirtás	258
Tagosítás és parasztgazdaság	261
Gazdasági növénytermelés, kapcsolatban erdei fatenyésztéssel	264
A tyúk-ól és a tej-kamara	268
A vörös fenyőről	271
A marhatrágyának okszerű alkalmazása módjáról	280
A keszthelyi időjárás átnézete 1867-ik évi január és február hónapokban	283
Csalfák a betűző-szű ellen	287
A kalarábi mint gazdasági vetemény	287
Mikép lehet a házi macskát a szabadban kártékony barangolástól visszatartoztatni?	288
Ausztria erdőkincsei és fakivitele	301, 349
Még valami a teryő-tiszafáról	319
Egy-két szó a gazdasági gépészetről	326
A francia dongák gyártásáról	331

	Lap
Figyelmeztetés a fáneczár cserjére	336
Mimódon állithatja elő a magánbirtokos legcélszerűbben a saját szükségére kiváncsolt fát és miféle fanemeket miveljen e célból	338
Az angol sertésfajták	339
A bálványfa a „Karst“ hegységén	440
Igen egyszerű vajhűtő	341
A bükkmag figyelmet érdemlő olajos mag	342
Rendkívüli kor és nagyság példái némely fáknál Magyarhonban	343
A rovar-irtó madarak érdekében	357
Gömör megye erdőszeti viszonyai	365, 405, 445
A kavicsos, görgeteges vagy sziklás talajnak telkesítése és a földáthányás	384
A répának időelőtti lekopasztása	386
A hasznos növényeknek száma	387
A répacukor-gyárak és a földmivelés	388
Értesítés a debreczeni földmivelés iskolának megnyitására	389
Felhívás az aradi gazd. egyesület által tartandó kiállításra, szántásra és lö- versenyre	390
Hirdetmény a f. évben tartandó erdőszeti államvizsgák érdekében	394
Keglevich Béla gróf elnöki beszéde az országos Erdészeti Egyesület közgyü- lésén 1867	397
A takarmánytermesztésnek nagyobb kiterjesztése és okszerű szervezéséről	415
Az országos Erdészeti-Egyesület közgyűléséről	420
A növendék szarvasmarha felneveléséről	429, 463
Értesítés a keszthelyi országos gazdasági felsőbb tanintézet felől	433
Mennyire van befolyása valamely ország északi vagy déli fekvésének, az on- nét nyert vetőmagból származott gabnafajoknak lassabb vagy gyorsabb beérettetésére ?	437
A csehországi vadászati törvény	439, 459
Kinevezések és pályázatok	444, 491, 540, 588
Takarmánytermesztés állandó réteken	454
Közlemények a tiszafáról	468
A televény (korhany, humus) és annak befolyása a növények táplálkozása és disztlésére	473
Vadrejtek	476
A sopronmegyei-cukorgyártás fokozatos emelkedése	479
Franciaország (Világtárlati tanulmány)	482, 509
Az Országos Erdészeti Egyesület alapszabályai	493
Földjavítás	498
Erdőszeti viszonyok az osztrák birodalomban	502
Észrevételek a mű-trágyaszerek alkalmazására nézve	504
Mozgalmak a magyarországi cukorgyári ipar érdekében	528
Becsüljük a bálványfát	530
Fejtrágyázás ősziéknél	532
Tapasztalatok a fáneczár-cserjéről	532
Az őszi vetéseknek lelegeltetése	534
Az 1867-ik évi erdőszeti államvizsga	535
A búrgonyacukor	536

	Lap
A futó homokról	541
Füvelőknek telkesítése	547
Néhány szó az erdőadóról	561
A cukorrépa termeléséről	556
Szolgalmváltási munkálat	562
A debreczeni földmives iskola megnyitása	566
Algier, (világtárlati tanulmány)	571
Bérczy Károly	582
A Fanyest.	584
Irodalmi pályázat.	588
Gyászhir	588

Ezekon kívül mindenik füzetben a **Vegyesek** rovata alatt, az erdő- és mezőgazdaság körébe tartozó s inkább közérdekű, számos rövidebb czikk közöltetett.

ERDÉSZETI ÉS GAZDÁSZATI LAPOK

a Magyar Erdész-Egylet

K Ö Z L Ö N Y E.

Hatodik évfolyam.

I. füzet.

Január 1867.

Lapunk — és az ügynek, melyet szolgálunk érdekében.

Hazánk területének közel harmad részét erdő s é g borítja. Az érték, mely ezen roppant természetes kincsben fekszik — nemzeti vagyonunknak igen nevezetes részét képezi. Mert az erdő fontos életszükségletek fedezésére szolgál és számos társadalmi érdekekkel legszorosb kapcsolatban áll.

De az erdők értéke nem állandó. Rossz kezelés és okszerűtlen használás az erdők értékét rövid idő alatt tetemesen leszállithatja, sőt néha helyrehozhatlanul tönkre teheti s ezzel azoknak üdvös befolyását is megsemmisitheti.

A haza minden mivel polgárának érdekében fekszik: az erdőknek nagyszerű jelentőségét minél jobban felismerni; és a nemzet ezen nagy s fontos kincsének fentartására illetőleg gyarapítására ereje és hivatása szerint közreműködni.

Különösen azonban szükséges az erdőknek teljes méltánylása mind a z o k r a né z v e, kik vagyonuk, rangjuk és állásuknál fogva az erdőknek kezelése és használatára egyes vagy közvetett befolyást gyakorolni hivatvák. Ilyenek nevezetesen: az erdőbirtok tulajdonosai, a törvények alkotására felszólított honatyák; az igazság kiszolgáltatásával meg a törvények érvényesítésével megbízott ható

ságok; végre az erdők miveltése, ápolása és értékesítésére felállított tisztek.

Minél tisztábban tudják mindezek az erdőknek — magánérdek és közjólet tekintetbeni fontosságát felfogni, valamint az erdők okszerű bánlásának szabályait megérteni: annál biztosabban fogják, az erdőkhozi viszonyuk szerint, a magok érdekét előmozdítani; a közjólet követelményeit kiélegíteni; a rájuk bizott kezelést valódi és tartós haszonnal gyakorolni tudni.

Illó tehát, sőt okvetlenül szükséges, hogy oly nagyjelentőségű szaknak, milyen az erdőgazdászat — az irodalom terén is önálló organuma, szaklapja legyen, mely önzéstelen kezek által vezetve, komoly kötelességének ismeri:

az erdészettnek mély fontosságát minél szélesebb körökben ismertetni,

az erdőbirtokosokat valódi érdekeik minél tisztább öntudatára ébresztetni,

a törvényhozóknak az erdökre vonatkozó működését czélszerű javaslatok által előkészíteni és könnyíteni,

ahatóságokat a netaláni hiányokra vagy mulasztásokra figyelmeztetni és szakértő tanácssal támogatni,

végre az erdőtiszteket nehéz hivatásukban istápolni, vélök a tudomány újabb vivmányait és a gyakorlatban felmerülő hasznosabb módszereket leggyorsabban tudatni.

Ezen komoly irányokban működni, ezelőtt 5 évvel az „Erdészeti Lapok“ vállalkoztak. És azóta, sanyaru időviszonyok közepett, számos nehézségek daczára — terhes feladatokat csüggedetlenül teljesítették. Szerény erök — de szilárd meggyöződés és becsületes akarat vezérlették a lapot. A közönség pártolása és tekintélyes szakférfiak méltánylása elég bizonyosság arra, hogy a lap életre való, hogy valódi szükségetet pótol és a fenn jelzett irányokban gyümölcsözően hat.

Ezen elismerés hazafias kötelességünk ké teszi: az ön-

ként elvállalt feladathoz jövőre is hiven maradni és az öt évfolyamon keresztül lelkiismeretesen szerkesztett lapot ez új évben is kibocsátani.

Könnyen beláthatja a t. közönség, hogy ily tiszta szakközlönynek — minden időben ugyan, de a jelen mostoha körülmények között kiváltképen — igen szűk olvasó köre lehet; hogy tehát az ilyen lapnak illendő kiállítása reánk semmi anyagi nyereséget nem hozhat; sőt áldozatokkal jár.

Ezen áldozattételre csak azon meggyőződés adott eddig erőt: hogy csekély tehetségünk szerint egy fontos ügynek, a közjónak, a haza érdekének teszünk némi szolgálatot.

Erőnk azonban nagy mértékben fokozódnék s a kitűzött irányban sokkal hatályosabban működhetnénk, ha vállalatunkat a hazai közönség oly arányban támogatná, melyben az ügy fontossága és saját magának érdeke — megkívánák.

Ha a mindinkább terjedő felvilágosodást, — az anyagi érdekek életfontosságának mind jobban nyilvánuló méltánylását, — de kivált nálunk is ujabban, az erdők felé fordult nagyobb figyelmet fontolóra veszszük: lehetetlen lapunk jövőjében kételkednünk; sőt komoly kötelességünknek tartjuk, akörüli munkálódásunkat ujult erővel és bátorsággal felvenni.

Bátorkodunk a hazai közönséget arra is figyelmeztetni, miszerint a múlt év kezdete óta az „Erdészeti Lapok“ addigi terjedelmét tetemesen bővítettük — a végből, hogy az erdészeti rész legkisebb megszorítása nélkül — a rokon mezőgazdasági érdekeknek is lapjainkban helyt engedjünk. Jelenleg tehát füzetünk „Erdészeti és gazdasági lapok“ czime alatt mindakét szaknak szolgálnak. Ezen testvéries egyesítése a két oly közelről rokon gazdasági iránynak — nemcsak több jeles külföldi hasonezélu szaklapnak eredménydus példája, — hanem a két szaknak kölcsönös szoros vi-

szonya és annyi tekintetben közös érdeke által eléggé van okadatolva.

De különösebben igyekeztünk ezen egyesítés által a mezőgazdák figyelmét is nagyobb mértékben füzeteinkre irányozni és ekkép kedvező alkalmat nyerni: az okszerű erdőgazdaságnak elveit azon osztályban is terjeszteni, melynek — bár ily ismeretekre sokszor nagy szüksége lenne, azokat megszerezni kevés vagy semmi alkalma nincs.

Ezen felfogást a lefolyt év alatt tett tapasztalásunk meggyőződéssé érlelte. Így tehát ez új évben is hiven akarunk a földipar két nagy szakmájának szolgálni — erősen bizván benne, hogy a hazai földbirtokosok, erdészek és gazdák öszinte törekvésünket [buzdító pártolással támogatni és így a közjólét előmozdításában fáradozó gyöngye erőinket is istápolni fogják.

Divald Adolf
főmunkatárs.

Wagner Károly laptulajdonos.
Sporzon Pál felelős szerkesztő.

Még néhány szó az erdészeti törvényjavaslat ügyében.

Irta Erdödi Adolf.

Nézzünk körül — és nem könnyen fogunk bármi iparezikkre akadni, mely nem állana néha csekélyebb, néha a legnagyobbbrészt fából, vagy a melynek előállítására nem kellett volna fa.

Pompás palotáink falai is fatüzzel égetett téglából és mészből alkotvák; — vagy kövekből, melyek faszekéren vagy hajón szállítottak, farudakkal és fanyelű eszközökkel emeltettek, idomítottak és helyeztettek el.

És a hol a fát vassal, rézzel, ónnal vagy ólommal pótolják, ott ez érczek előállítására terjedelmes erdőállományokat vagy azok fájából égetett szenet kell igénybe vennünk.

Sőt az ércz- és kőszénbányák aknáit és alagjait is csak ácsolatlan tudjuk előállítani és föntartani.

De az erdőből nem egyedül fát nyerünk. Annak állabjaiban számos nyáj és csorda legel; füvel, fanövények lombjával, gyümöl-